

LATVIJAS REPUBLIKAS REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS UN PAŠVALDĪBU LIETU MINISTRIJA

LĀČPLĒŠA IELĀ 27, LV-1011, RĪGĀ, TĀLRUNIS (371) 67770406, 67770484, FAKSS (371) 67770479,
E-PASTS pasts@raplm.gov.lv

RĪGĀ

Novada pašvaldības domei

Par novada pašvaldības darbības aktuāliem jautājumiem

Nemot vērā novadu pašvaldību lielo interesi par novadu darbības uzsākšanas aktuāliem jautājumiem, ar šo vēlamies jūs informēt par novadā apvienoto pagastu, pilsētu un novadu pieņemto saistošo noteikumu spēkā esamību un jaunu novada pašvaldības saistošo noteikumu izstrādāšanu un pieņemšanu, par Darba likuma piemērošanu, uzsākot darbu jaunizveidotā novadā, par ministrijas priekšlikumiem veicamiem pasākumiem, lai nodrošinātu novadā apvienoto pagastu, pilsētu un novadu pilnvērtīgu tiesību un saistību pārņemšanu, kā arī dokumentu aprites un lietvedības kārtību novada pašvaldībā.

I Jautājumā par novadā apvienoto pagastu, pilsētu un novadu pieņemto saistošo noteikumu spēkā esamību un jaunu novada pašvaldības saistošo noteikumu izstrādāšanu un pieņemšanu vēlamies informēt par tālāk minēto.

Saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” pārejas noteikumu 26.punktu gada laikā pēc jaunizveidotās novada domes pirmās sēdes novada dome izvērtē novadu veidojošo bijušo vietējo pašvaldību pieņemtos saistošos noteikumus un pieņem jaunus novada saistošos noteikumus. Līdz novada saistošo noteikumu spēkā stāšanās dienai ir spēkā novadu veidojošo bijušo vietējo pašvaldību saistošie noteikumi. Lai nodrošinātu vienlīdzības un taisnīguma principu ievērošanu, aicinām pēc iespējas īsākā laikposmā pieņemt jaunus novada saistošos noteikumus, paredzot vienotu kārtību, iedzīvotāju tiesības un pienākumus visā novada pašvaldības administratīvajā teritorijā. Saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 91.pantu visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā, cilvēka tiesības tiek īstenotas bez jebkādas diskriminācijas. Dažādu saistošo noteikumu spēkā esamība novada pašvaldības teritorijā, piemēram, paredzot atšķirīgus sociālos pabalstus un sociālos pakalpojumus, to apmērus, atšķirīgus administratīvos sodus par vienādiem vai līdzīgiem administratīvajiem pārkāpumiem, rada nevienlīdzību un netaisnīgu kārtību.

Gadījumā, ja novadu veidojošo bijušo vietējo pašvaldību saistošie noteikumi ir pieņemti un par tiem atzinums ar norādēm uz nepieciešamiem precizējumiem no ministrijas saņemts jau pēc novada pašvaldības darbības uzsākšanas, aicinām par nelikumīgām atzītās normas nepiemērot un izvērtēt nepieciešamību sagatavot attiecīgus grozījumus bijušās vietējās pašvaldības pieņemtajos saistošajos noteikumos, ievērojot likuma „Par pašvaldībām” 45.panta ceturtajā daļā noteikto, tai skaitā, izvērtējot lietderību sagatavot grozījumus bijušās vietējās pašvaldības domes (padomes) saistošajos noteikumos jauno novada pašvaldības domes saistošo noteikumu pieņemšanas kontekstā. Ja bijušās vietējās pašvaldības pieņemtajos saistošajos noteikumos līdz attiecīga satura saistošo noteikumu pieņemšanai attiecībā uz visu novada administratīvo teritoriju tiek veikti grozījumi, tad lūdzam noregulēt to spēkā esamību, paredzot, ka šādi saistošo noteikumu grozījumi ir spēkā līdz attiecīga satura novada

pašvaldības saistošo noteikumu spēkā stāšanās dienai (*piemēram, Balvu novada domes 2009.gada 24.jūlija saistošie noteikumi Nr.2 „Par grozījumiem Vectilžas pagasta padomes 2009.gada 3.jūnija saistošajos noteikumos Nr.12 „Par Vectilžas pagasta sociālajiem pabalstiem”” ir spēkā līdz Balvu novada domes saistošo noteikumu par Balvu novada sociālajiem pabalstiem spēkā stāšanās dienai*). Novadu veidojošo bijušo vietējo pašvaldību saistošos noteikumus, kurus novada dome iepriekš minēto apstākļu dēļ nav grozījusi, nav nepieciešams atzīt par spēku zaudējušiem, jo šādi saistošie noteikumi spēku zaudē uz likuma „Par pašvaldībām” pārejas noteikumu 26.punkta pamata.

Atgādinām, ka attiecībā uz saistošajiem noteikumiem teritorijas plānošanas jautājumos un saistošajiem noteikumiem par pašvaldību budžeta apstiprināšanu un budžeta grozījumiem likums paredz atšķirīgu kārtību. Saskaņā ar Teritorijas plānošanas likuma pārejas noteikumu 13. un 14.punktu triju mēnešu laikā pēc jaunizveidotās novada domes pirmās sēdes novada dome apstiprina ar saistošajiem noteikumiem novada pašvaldības teritorijā ietilpstošo bijušo vietējo pašvaldību (novada teritoriālo vienību) teritorijas plānojumus un detālplānojumus. Līdz teritorijas plānojumu un detālplānojumu apstiprināšanai ir spēkā novadu veidojošo bijušo vietējo pašvaldību saistošie noteikumi par teritorijas plānojumu un detālplānojumu apstiprināšanu. Ja vietējā pašvaldība uzsākusi teritorijas plānojuma vai tā grozījumu izstrādi pirms novada izveidošanas, teritorijas plānojuma vai tā grozījumu izstrādi pabeidz novada pašvaldība un apstiprina ar novada domes saistošajiem noteikumiem, ja līdz tam laikam nav stājies spēkā novada pašvaldības teritorijas plānojums. Saskaņā ar likuma „Par valsts budžetu 2009.gadam” 58.panta pirmo daļu jaunizveidotās novada pašvaldības budžetu apstiprina ne vēlāk kā triju mēnešu laikā pēc jaunizveidotās novada pašvaldības domes pirmās sēdes. Līdz budžeta apstiprināšanai ir spēkā novadu veidojošo pašvaldību saistošie noteikumi par pašvaldību budžetiem. Lai novada pašvaldībā būtu skaidrība par tajā apvienoto bijušo vietējo pašvaldību budžetu izpildi, saistībām un finansiālām iespējām, aicinām jaunizveidotās novada pašvaldības budžetu apstiprināt pēc iespējas īsākā laikposmā.

II Ņemot vērā pašvaldību lielo interesi un paustos dažādos viedokļus par darba tiesiskā regulējuma piemērošanu, uzsākot darbu 2009.gada vietējo pašvaldību vēlēšanās ievēlētajās novadu pašvaldībās, ministrija vērš uzmanību uz Darba likumā noteiktā tiesiskā regulējuma atsevišķiem aspektiem.

Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pārejas noteikumu 13.punktu novada pašvaldība ir attiecīgajā novadā iekļauto vietējo pašvaldību institūciju, finanšu, mantas, tiesību un saistību pārņēmēja. Saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” pārejas noteikumu 3.punktu visām iepriekšējās pašvaldības ieceltajām amatpersonām un visiem pašvaldības iestāžu un uzņēmumu darbiniekiem ir tiesības turpināt darba attiecības neatkarīgi no domes (padomes) nomaiņas. Pašvaldības lēmēj institūcijas nosaukuma maiņa nav pamats pašvaldības darbinieku atbrīvošanai no darba. Saskaņā ar Darba likuma 117.panta otro daļu valsts pārvaldes iestāžu vai pašvaldību administratīva reorganizācija, kā arī vienas iestādes administratīvo funkciju nodošana otrai iestādei pati par sevi nevar būt par pamatu darba līguma uzteikumam. Līdz ar to rajona pašvaldības reorganizācija un pilsētu, pagastu, novadu apvienošana novados pati par sevi nevar būt par pamatu darba līguma uzteikumam.

Ņemot vērā to, ka novada pašvaldība ir attiecīgajā novadā iekļauto vietējo pašvaldību institūciju, finanšu, mantas, tiesību un saistību pārņēmēja, jaunizveidotā novada pašvaldība ir arī novadā apvienoto vietējo pašvaldību, to iestāžu darbinieku pārņēmēja. Veidojot novada jauno administratīvo struktūru un, iespējams, veicot darbinieku skaita samazināšanu, nevienas no novadā apvienotajām pašvaldībām darbiniekam nav pats par sevi priekšrocības turpināt darbu novada pašvaldībā. Darba likums paredz noteiktu procesuālu kārtību darbinieku priekšrocību turpināt darba tiesiskās attiecības izvērtēšanai, lai nodrošinātu darbinieku tiesību un interešu aizsardzību darba līgumu uzteikumu darbinieku skaita samazināšanas gadījumos. Saskaņā ar Darba likuma 108.panta pirmo daļu darbinieku skaita samazināšanas gadījumā

priekšrocības turpināt darba tiesiskās attiecības ir tiem darbiniekiem, kuriem ir labāki darba rezultāti un augstāka kvalifikācija. Šādu izvērtējumu nepieciešams veikt starp tiem darbiniekiem, kuri veic tādu pašu vai līdzīga rakstura darbu, gadījumā, ja paredzēts atlaist vienu vai vairākus no šiem darbiniekiem. Savukārt šāds izvērtējums nav jāizdara, ja no darba paredzēts atlaist vienīgo darbinieku, kas uzņēmumā veica attiecīgo darbu. Sākotnēji ir izvērtējami attiecīgo darbinieku darba rezultāti un darbinieku kvalifikācija un tikai pēc tam vērtējamas priekšrocības, kas paredzētas Darba likuma 108.panta otrajā daļā. Jāņem vērā, ka saskaņā ar minētās normas trešo daļu neviena no šā panta otrajā daļā minētajām priekšrocībām nav prioritāra un darba devējam pašam ir tiesības izlemt, kurai no tām katrā konkrētā gadījumā dodama priekšroka. Lai izvērtētu darbinieku priekšrocības turpināt darba tiesiskās attiecības, darba devējs var pieņemt iekšēju normatīvo aktu, piemēram, rīkojumu, kurā nosaka darbinieku izvērtēšanas kārtību atbilstoši Darba likuma 108.panta nosacījumiem. Darba līguma uzteikuma darbinieku skaita samazināšanas sakarā jāatzīmē arī, ka Darba likuma 101.panta ceturtā daļa darba devējam uzliek par pienākumu piedāvāt darbiniekam citu darbu tai pašā vai citā darba devēja uzņēmumā, ja šāda iespēja uzņēmumā pastāv. Nav pamata darbiniekam piedāvāt darbu (amatu), uz kuru ir paredzēts konkurss, jo atlaižamajiem darbiniekiem nav liegtas tiesības pretendēt uz šo darbu (amatu) konkursa kārtībā. Jāatzīmē arī tas, ka darba devējam jāpiedāvā tikai tāds darbs, kuru darbinieks atbilstoši savai kvalifikācijai un spējām varētu veikt. Ja darbinieks nepiekrīt darba devēja piedāvājumam, darba līgums ir uzskatāms saskaņā ar Darba likuma 101.panta pirmās daļas 9.punktu.

Savukārt, ja novada dome, pārņemot apvienoto vietējo pašvaldību iestādes, tajās neveic reorganizāciju, piemēram, neapvieno vairākas iestādes un attiecīgi neveic darbinieku skaita samazināšanu, iepriekš aprakstītā kārtība darbinieku priekšrocību izvērtēšanai turpināt darba tiesiskās attiecības nav piemērojama un darbinieki turpina pildīt noteiktos pienākumus attiecīgajā novada pašvaldības iestādē.

Attiecībā uz jebkādu citu darbinieku nodarbinātības nosacījumu grozīšanu vēršam uzmanību, ka saskaņā ar Darba likuma 97.pantu darbinieks un darba devējs var grozīt darba līgumu, savstarpēji vienojoties. Vienlaikus Darba likuma 98.panta pirmā daļa paredz darba devēja tiesības vienpusēji uzteikt darba līgumu, ne vēlāk kā vienu mēnesi iepriekš rakstveidā par to paziņojot, ja iestājas kāds no Darba likuma 101.panta pirmajā daļā minētajiem nosacījumiem un darbinieks nepiekrīt darba tiesiskās attiecības turpināt atbilstoši darba devēja piedāvātajiem darba līguma grozījumiem. Šajā sakarā jāakcentē, ka saskaņā ar Darba likuma 102.pantu, uzteicot darba līgumu, darba devējam ir pienākums rakstveidā paziņot darbiniekam par tiem apstākļiem, kas ir darba līguma uzteikuma pamatā. Atkarībā no uzteikuma pamata Darba likumā noteikti atšķirīgi informēšanas par uzteikumu termiņi, kā arī paredzēti atšķirīgi atlaišanas pabalsti (Darba likuma 103. un 112.pants). Turklāt gadījumos, kad darba līguma uzteikumam piemērojami Darba likuma 98.panta pirmās daļas nosacījumi kopsakarā ar Darba likuma 101.panta pirmo daļu, attiecīgi piemērojams darbiniekam labvēlīgākais nosacījums, tas ir, Darba likuma 98.panta pirmajā daļā minētais viena mēneša uzteikuma termiņš, neatkarīgi no piemērojamā uzteikuma pamatojuma un Darba likuma 103.pantā minētajiem uzteikuma termiņiem.

Jautājumā par rajonu, novadu, pilsētu pagastu pašvaldībās noslēgtiem koplīgumiem informējam, ka rajonu pašvaldību reorganizācija un novadu veidošana nav pamats noslēgtu koplīgumu vienpusējai darbības izbeigšanai. Saskaņā ar Darba likuma 19.pantu darba koplīgumu noslēdz uz noteiktu laiku vai uz noteikta darba izpildīšanas laiku. Darba koplīgums stājas spēkā tā noslēgšanas dienā, ja šajā koplīgumā nav noteikts cits spēkā stāšanās laiks. Ja darba koplīgumā nav norādīts spēkā esamības laiks, šis koplīgums uzskatāms par noslēgtu uz vienu gadu. Darba koplīgumu pirms termiņa var izbeigt, pamatojoties uz pušu vienošanos vai vienas puses uzteikumu, ja šādas tiesības ir nolīgtas darba koplīgumā.

Informējam, ka ministrijas interneta mājas lapā sadaļā - darbības jomas, pašvaldības, metodiskie materiāli (<http://www.raplm.gov.lv/pub/index.php?id=41>) ir pieejams sadarbībā ar Valsts darba inspekciju izstrādāts vēl viens līdzīga satura, taču detalizētāks materiāls par Darba likuma piemērošanu, pabeidzot vietējo pašvaldību administratīvi teritoriālo reformu.

III Lai nodrošinātu jaunievēlētās novada domes deputātu informētību par novadā apvienoto pagastu, pilsētu un novadu uzsāktajiem darbiem un nodrošinātu pilnvērtīgu tiesību un saistību pārņemšanu, aicinām jūs uzdot novada pašvaldības izpilddirektoriem sagatavot un tuvākajā novada domes sēdē sniegt ziņojumu par novadā apvienoto pagastu, pilsētu un novadu uzsāktajiem aktuālajiem darbiem, tai skaitā šādos jautājumos:

- 1) par novadā apvienoto pagastu, pilsētu un novadu pašvaldību pieņemtiem saistošiem noteikumiem, kas nav stājušies spēkā likuma „Par pašvaldībām” 45.pantā noteiktajā kārtībā;
- 2) par tiesvedības procesiem, kuros iesaistītas novadā apvienotās pagastu, pilsētu un novadu pašvaldības;
- 3) par novadā apvienoto pagastu, pilsētu un novadu pašvaldību uzsāktiem iepirkumiem;
- 4) par citiem, pēc jūsu ieskatiem, aktuāliem jautājumiem.

IV Jautājumā par dokumentu aprites un lietvedības kārtību novada pašvaldībā informējam, ka līdz novada jaunās administratīvās struktūras izveidei teritoriālas vienības (novadu pagasti, pilsētas) turpina pieņemt iedzīvotāju iesniegumus un nodrošināt to izpildi saskaņā ar Iesniegumu likuma 5.pantu.

Vienotas novada lietvedības sistēmas ieviešanu iesakām nodrošināt, veicot šādus pasākumus:

- 1) novada dome pieņem iekšēju normatīvo aktu par lietu nomenklatūru un dokumentu aprites kārtību. Ja pagastu un pilsētu pārvaldes tiek izveidotas kā atsevišķas iestādes, tad šādām iestādēm ir vajadzīgs savs dokumentu reģistrs. Savukārt, ja pagastu un pilsētu pārvaldes tiek izveidotas kā struktūrvienības (piemēram, novada pašvaldības centrālās administrācijas teritoriālas struktūrvienības), tad novada pašvaldībā var būt gan kopējs dokumentu reģistrs, gan arī pagasta un pilsētas pārvaldei kā struktūrvienībai var būt savs iekšējs dokumentu reģistrs;
- 2) dokumentu apriti starp novada pašvaldības domi un pagasta un pilsētas pārvaldēm organizē, ņemot vērā:
 - a) kādu lietvedības sistēmu lieto/nelieto novadā apvienotās vietējās pašvaldības (teritoriālo vienību administrācijas), pagasta un pilsētas pārvaldes;
 - b) kā un kad ir plānots novada pašvaldībā pāriet uz vienotas lietvedības programmatūras izmantošanu;
 - c) kāds ir novadā apvienoto vietējo pašvaldību (teritoriālo vienību administrāciju), pagastu un pilsētu pārvalžu informācijas tehnoloģiju nodrošinājums (faksi, skeneri utt.) un vai līdz vienotas lietvedības sistēmas ieviešanai dokumentu apritē novada pašvaldībā tās ir gatavas izmantot e-pastu, e-parakstu, nodrošināt skenētu dokumentu apriti;
- 3) ja novada pašvaldībā vēl nav panākta vienošanās par to, kādu lietvedības programmatūru izmantos vai finansiālu atbalstu dēļ vienotas lietvedības programmatūras ieviešana vēl nav uzsākta, tad iesakām novadā apvienotajām vietējām pašvaldībām (teritoriālo vienību administrācijām), pagastu un pilsētu

pārvaldēm izmantot esošās iespējas - izmantot faksu, ar skeneru noskanēt dokumentu un pa e-pastu nosūtīt novada domei, novada pašvaldības centrālai administrācijai un tmldz.;

- 4) pieņemot lēmumu par novada vienotas lietvedības sistēmas ieviešanu, iesakām šādu lietvedības programmatūras izvietojšanas un lietotāju piekļuves tehnisko risinājumu: programmatūra (operētājsistēma, datu bāzes, datu bāzes vadības sistēmas utt.) atrodas uz serveriem un tiek nodrošināta lietotāju (novada pašvaldības centrālā administrācija, pagastu un pilsētu pārvaldes utt.) attālināta piekļuve. Katram lietotājam tiek izveidota sava dokumentu mapīte un programmatūra nodrošina savstarpējo dokumentu apmaiņu atbilstoši novadā apstiprinātai dokumentu aprites kārtībai;
- 5) novada dome organizē vienotas lietvedības sistēmas ieviešanas darbus. Ieviešot lietvedības sistēmu, vienmēr jāveic arī programmatūras konfigurācijas darbi atbilstoši paredzētai dokumentu aprites kārtībai. Līdz ar to darba uzdevumā pēc iespējas precīzāk jāapraksta prasības lietvedības sistēmai. Iespējams, ka lietvedības sistēmas ieviešanas darbus dažos gadījumos var veikt vietējie speciālisti, bet vairumā gadījumu novada pašvaldībai būs jāveic iepirkuma procedūra. Ieviešot lietvedības sistēmu, jāparedz arī nepieciešamo lietotāja licenču iegāde un lietotāju apmācība.

Valsts sekretāra vietnieks

A.Stucka

67770464 Jaunzeme
67770461 Bērziņa